

کړين و فروشتنى

نالتون و پاره گورينه وه

به قهرز حرامه و دهبيت به ريبا

پوختهى فهتواى

(مجمع الفقه الإسلامى ، هيئة كبار العلماء ، مفتى عام المملكة العربية السعودية الشيخ محمد بن إبراهيم والشيخ ابن باز ، وفتوى الشيخ ابن العثيمين وصالح الفوزان وغيرهم من علماء هذا العصر)

تاماده كردنى : ماموستا محمد عبدالرحمن

له بلاو كراوه كانى

مالپهري وه لامه كان و به ههشت

Walamakan.com
ba8.org

هه ميشه له گه لمان بن بو به ره هه هه نوته

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خوای گه وړه سه بارهت به سوکمی ريبا و سه رنه نجامه که ی و دواړوژي ريبا خوړان و ترسناکی وازنه هیټان له ريبا فه رموویه تی :

﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ [سورة البقرة : ۲۷۵].

واته : خوا کړين و فروشتنی چه لال کړدووه و ريبای حه رام کړدووه .

﴿يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزْبِئُ الصَّدَقَاتِ﴾ [سورة البقرة : ۲۷۶].

واته : خوا ريبا ده پوکینیتته و به ره کهت ده خاته ناو خیر و صه ده قاته و ه .

﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَخْبِطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ﴾ [سورة البقرة : ۲۷۵].

واته : نه وانه ی که ريبا ده خون - له روژي قیامه تدا له گوره کانیاں - هه لئاسنه و ه نیلا و ه کو

که سیک نه بیټ که شهیتان و جنوکه تیکه ل به لاشه ی بووه و تیکچووه .

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ [سورة البقرة : ۲۷۸ . ۲۷۹].

واته : نه ی نه و که سانه ی که و ایمانتان هه یه خو پاریزی بکه ن له سزای خوا و له خوا بترسن و

وازیټن له ريبا نه گه ر نیوه ایماندارن ، و ه نه گه ر وازنه هیټن له ريبا خوړدن نه و جهنگ له گه ل خوا و

پیغه مبه ره که یدا رابگه یه نن .

وه پیغه مبه ری خواش (ﷺ) فه رموویه تی :

((الربا ثلاثة وسبعون باباً أيسرها مثل أن ينكح الرجل أمه))^(۱).

واته : ريبا چه فتاوسی ده رگایه ، ئاسانترینیاں و ه کو نه و ه وایه که پیاو له گه ل دایکی خویدا

جووت بیټ .

^(۱) صحیح الجامع الصغیر رقم: (۳۵۳۹) ، و سلسله الأحادیث الصحیحة رقم: (۱۸۷۱) : (۴ / ۴۸۸) .

وقال (ﷺ) : ((درهم ربا يأكله الرجل وهو يعلم أشد من ستة وثلاثين زنية))^(۲).

واته : دره مېك له ريبا كه پياو بيخوات و بيشزانيت ريبايه گوره تره له سى و شهش زينا كړدن .

وعن جابر (رضي الله عنه) قال : ((لعن رسول الله (ﷺ) آكل الربا وموكله وكتبه وشاهديه ، وقال : هم سواء))^(۳).

واته : پيغه مېر خوا (ﷺ) له عنهت و نه فره تي كړدوه له ريباخور و ئه وه شى كه ديدات به درخواردى بخوره كه يدا و نوسه رى مامه لكه و هه ردو شايه ته كه ي نيوانيشيان ، وه فه رموى : ئه مانه هه موويان وه كو يه ك وان له تاواندا .

^(۲) صحيح الجامع الصغير رقم : (۳۳۷۵) ، و السلسلة الصحيحة رقم : (۱۰۳۳) : (۳ / ۳۹) .

^(۳) صحيح مسلم رقم : (۱۵۹۸) يعني : هم سواء في الإثم .

حوکمی ريبا

ريباً حرامه به هموو جوړو به شه کانيه وه ،چونکه خوی گوره دهفه رمویت : ﴿ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ﴾ .

واته : خوا کړين و فروښتنی حلال کردوه و ريبای حرام کردوه .

وه هلس و كهوت و ته عامول كړدن به ريبا به هر شیوه يه ك بیټ حرامه و يه كيكه له تاوانه گوره كان ، چونکه خوی گوره هه پشه له ريبا خوړان دهكات و فه رمانيان پي دهكات كهوا وازبينن له ريبا ، وه نه گهر وازنه هينن نهوا با برپاری ئاشكر كړدنې جهنگ و حهرب بدن له گال خوا و پیغه مبه ره كهيدا (ﷺ) ، وهك له و ئايه تانه دا ده رده كه ویت كه باسی ريبا خواردن و سه رنه نجامی ريبا و وازنه هينان له ريبا دهكات .

وه له بهر گوره یی تاوانی ريبا پیغه مبه ری خوا (ﷺ) له عنه تی کردوه له و كه سه ی كه :

ريباً دهخوات : (آكل الربا) ، وه ئه وهی كه ريبا دهكات به ده ر خواردی ريبا خوړه كه دا : (موكله) ، وه ئه وهی كه بهند (عهقد) ی ريبا كه دنوسیت : (كاتبه) ، وه ئه و دوو شایه ته ی كه شایه تی ده دن له سه ر بهند (عهقد) ی ريبا كه دا له نیوان ريبا خوړ و ئه وهی دهيدات به ده ر خواردی : (شاهدیه) .

وه ئه م كه سانه هه موویان له تاوانی ريبا دا وهك يهك وان .

هه روه ها پیغه مبه ری خوا (ﷺ) گوره یی تاوانی ريبای بو مان روون کردوه ته وه له چه ندین فه رموده ی صه حیحا وهك ئه و فه رمودانه ی كه تیایدا فه رموویه تی :

* " ريبا حفتا و سی (۷۳) ده رگایه : ئاسان ترین و سوك ترینان وهك ئه وه وایه كه : پیاو

زینا و داوین پیسی له گال دایکی خویدا بکات " (نعوذ بالله) .

* " دره میك له ريبا كه پیاو بیخوات و بیشزانیټ ئه و دره مه به ريبا په یدا ی کردوه ، نهوا

تاوان و توله و خرابی و سزای خواردنی ئه و دره مه توند و زیاتره له : (۳۶) سی و شهش زینا و داوین

پیسی ئه نجام دان " (نعوذ بالله) .

پرسیاریکی راسته خوږ : ئایا ئەم هه موو ئایهت و فهرموودانه ی خوا و پیغه مبهری خوا (ﷺ)

بهس نییه بۆ وازهینانی ئەوانه ی کهوا هه لّس و کهوت و تهعاملول به ريبا ده کهن و ريبا ده خوڼ و دهیده ن به دهرخواردی خیزان و مندالکانیاندا ئەگه ر خوڼان به ئیماندار و ئوممه تی پیغه مبهر (ﷺ) ده ژمیړن !!!؟؟؟

لهوانه یه هه ندیک موسلمان ی خوڅه له تینه ر بلّیت : راسته ريبا حه رامه به لّام من نازانم ئەم کار و

که سابه ته ی که من دهیکه م به ريبا ده ژمیړیت وه نه م زانیوه من هه لّس و کهوت به ريبا ده کهم !!!

له وه لّامدا ده لّییم : به لّی راسته نازانیت ! چونکه زۆرینه ی خه لکی ئەم سه رده مه ئەم ئایه ته ی

قورئانی پیروژ ده یانگریته وه که خوی گه وره ده فه رمویت : ﴿يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ

الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ﴾ [سورة الروم : ۷] .

واته : شاره زان سه بارهت به پوهاله تی ژیان ی دنیا و که چی ئەوان سه بارهت به پوژی دوا یی بئ

ئاگا و غافلن .

به لّی سه بارهت به پوهاله تی ژیان ی دنیا زۆر ده زانن و له هه موو بواره کانی دنیا دا ئاگا دارن و

پوژانه هیه نه بیټ ده بیټ کورته ی هه واله کان بزنان .

به لّام ئەگه ر باسی ئاین و قورئان و فهرمووده کانی پیغه مبهر (ﷺ) بکهیت ، یان هیه نه بیټ

ئه گه ر یرسیاری حوکمی ئەو کاره ی لیبکهیت که ئەو پئی هه لّده سیټ ، ده بینیت هیه نازانیت و

نه شیویستوه بزانیټ ، چونکه ئەو سه رقالی که سابهت و کوکردنه وه ی پاره یه و هیه کاتی به دهسته وه

نییه بۆ ئەوه ی بتوانیت هه ندیک له دین و ئاینه که ی شاره زا بیټ و ناتوانیت و پئی نا کریت یان هه ر

نایه ویټ حوکمی شه رع ی کاروکه سابه ته که ی بزانیټ ، وه یان ده لّین ئیمه سه رقالی که سابه تین و

دنیا ش ده یویټ هه ولی بۆ بدریت !!!

له وه لّامدا ده لّییم : ئەمه پیچه وانه ی داواکاری و فه رمانی خوی گه وره یه که فه رموویه تی :

﴿وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيكَ مِنَ الدُّنْيَا﴾ [سورة القصص : ۷۷] .

واته : با مه به ست و هه ول و تیکو شان و ماندوو بوونت بو مالی دوا پوژ و قیامت بیټ ، وه به شی دونیاش له بیر مه که . لیږه دا ده بین خوی پوره دگار ته نها به شیکی بو دنیا داناوه بو ئه وه ی موحتاج نه بیټ ! به لام ئه مړو به پیچه وانه وه زورینه ی خه لک هه موو هه ول و ماندوو بوونیکی بو دنیایه و به شیکی که می بو قیامته ! ئه گه ر ئه مه ش هه بیټ !!!

بو یه ئه م جوړه که سانه عوزر و بیانویان نییه بو ئه و نه زانینه یان چونکه خو یان که م ته رخه م بوون و چه ندین ئایه ت و فهرمووده یان پشت گوئی خستوو ه که خوی گه وره و پیغه مبه ره پایه به رزه که شی (ﷺ) فهرانیان به پرسیار کردن کردوو ه له کاتی نه زانیندا له وانه :

خوی گه وره ده فهرمویت : ﴿ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ [سورة الأنبياء : ٧] .

واته : پرسیار له زانایان و ئه هلی عیلمی شهرعی بکه ن ئه گه ر ئیوه نازانن .

وه پیغه مبه ری خو شه ویستمان (ﷺ) ده فهرمویت : ((أَلَا سَأَلُوا إِذْ لَمْ يَعْلَمُوا ، فَإِنَّمَا شَفَاءُ الْعِيِّ السُّؤَالُ...))^(٤) .

ئایا بو پرسیاریان نه کرد کاتیک نه یان زانی ، چونکه شیفا و چاره سه ری نه زانین ته نها له پرسیار کردن دایه .

جا بو ئه وه ی موسلمان نه که ویتته ناو کاری حرامه وه زانایان ده فهرموون : هر موسلمانیک کاروکه سابه تیکی کرد پیویسته و فهرزه له سه ری به وردی حوکمی ئه و جوړه کاروکه سابه ته بزانیټ که ئه و پیی هه لده سیټ ئه گه ر چی له بواره کانی تریشدا سوننه ته شاره زا بیټ به لام پیویست نأبیټ له سه ری ته نها کاروکه سابه ته که ی خو ی نه بیټ .

بو نمونه : پاره گوړ ده بیټ حوکم و ئادابه کانی پاره گورینه وه بزانیټ به ووردی (أحكام وآداب صرف العملات).

^(٤) صحیح سنن أبي داود رقم : (٣٢٦) .

وه زه پرهنگه ر ده بیټ حوکم و ئادابه کانی کړین و فروشتن و گورینه وه ی زیو بزانیټ به ووردی (أحكام وآداب بيع وشراء وتبديل الذهب والفضة)... هتد .

سه بارهټ به مه ئیمامی عمر (رضی الله عنه) فه رموویه تی : ((لا یبع فی سوقنا إلا من قد تفقه فی الدین))^(۵).

واته : با له ناو بازاری ئیمه ی موسلماندا هیچ که سیك کړین فروشتن نه کات ئیلا که سیك نه بیټ که له دین و شهره شارهزا و تیگه یشتووه .

وه له ریوایه تیکی تر دا فه رموویه تی : ((لا یتجر فی سوقنا إلا من فقه و إلا أكل الربا))^(۶).

واته : با له ناو بازاری ئیمه ی موسلماندا هیچ که سیك بازرگانی و کړین فروشتن نه کات ، ئیلا که سیك نه بیټ که له دین و شهره شارهزا و تیگه یشتووه ، یان ئه گینا ریبیا ده خوات ، بیهویت یان نه یه ویټ .

جا برای موسلمانم : له خوا بترسه و بیریک له خوت و کرده وه کانت بکه ره وه و بزانه چه ندیک هه ولت داوه خوت بپاریزیت له تاوانه کان به گشتی و ریباش به تایبه تی...
وه چه ندیک خه می قیامهټ و دین و ئاینه پیروزه که ی ئیسلامت له دلدايه ؟؟؟

وه به چاوی سوکه وه سه یری تاوانه کان مه که و به تایبه تیش تاوانی ریبیا چونکه وه که له پیشه وه روونمان کرده وه بومان ده رکه وت ریبیا چند تاوانیکی گه وره یه و سه رئه نجامه که شی خه سارومه ندی دنیا و قیامه تی تیډایه ... جا وه که صه حابه به ریز و هاوه له خوشه ویسته کانی پیغه مبه ر (رضی الله عنه) سه یری تاوانه کان بکه بو ئه وه ی به رو فه وتان و تیاچوون هه نگاو هه لئه گریت !!!

ئهنه سی کوری مالک هاوه لی به ریز و خه زمه تکاری پیغه مبه ر (رضی الله عنه) لومه ی نه وه کانی دوا ی خویانی (تابعین) ده کرد و ده یفه رموو : ((إنکم لتعملون أعمالاً هي أدق فی أعینکم من الشعر ، کنا نعدھا علی عهد رسول الله (ﷺ) من الموبقات))^(۷) أي من الذنوب المهلكات.

^(۵) صحیح سنن الترمذی للألبانی رقم : (۴۸۷).

^(۶) التمهید لابن عبد البر : (۲ / ۲۴۷) ، وتفسیر القرطبی : (۳ / ۳۵۲).

واته : ئیوه هه ندیک کرده و ده کهن له پیش چاوتان بچوکترو سوک تره له ته له موو ، به لام ئیمه ی صه حابه له سه رده می پیغه مبه ردا (ﷺ) به و تاوانانه مان ده ژمارد که و مرؤف له نه و ده بات و ده یفو تی نیټ .

قال الحسن البصري و محمد بن سيرين : (و الله إنَّ هؤلاء الصيارفة لأكله الربا ، و إنهم قد أذنوا بحربٍ من الله و رسوله ...) [تفسیر ابن کثیر : ۱ / ۳۰۲] .

واته : سوید بیټ به خوا ئه و پاره گۆرانه ریبـا خوړن ، وه ئه وان جه نگیان پاره یاندووه دژ به خوا و پیغه مبه ره که ی (ﷺ) .

ئهمه سه باره ت به پاره گۆرپه کانی سه رده می ئه وان ، ئه ی ده بیټ پاره گۆرپه کانی سه رده می ئیستا چۆن بن ؟؟؟!!

(۱) صحیح البخاری رقم : (۶۱۲۷) ، و مسند الإمام أحمد رقم : (۱۱۰۰۸) واللفظ له .

* کړین و فروشتن و گورینه وهی نالتون به قهرز حه رامه و جوریکه له

جوره کانی ريبا خوارن :

کړین و فروشتنی زیږ و زیو به قهرز حه رامه و ده بیټ به ريبا ، بویه ده بیټ زه پرهنگه ر هه موو پاره که به ته وای له کړیار و هرگریټ نه جا زیږه که یان زیوه که بدات به کړیار نه گینا کړین و فروشتنه که یان ده بیټ به ريبا ، هه روه ها کړین و فروشتنی زه پرهنگه ر له گه ل بازرگانه کاندای ده بیټ به نه قدی بیټ نه ک به قهرز.

وه نه گه ر نافرته بیټ ویستی و ابوو زیږه کونه به کار هاتووه که ی بگورپټه وه به زیږیکي نوی و تازه ده بیټ گورپنه وه که به رامبه ر به یه کتر و یه کسان بیټ و ده ست به ده ستیش بیټ نه ک به قهرز ، نه گینا گورپنه وه که ده بیټ به ريبا.

جا بو نه وه ی نه که وپته ناو ريبا خواردنه وه ده بیټ زیږه کونه به کار هاتووه که ی له لای دوکانیک بفروشیټ و پاره که ی به نه قدی و هرگریټ ، نه جا نه گه ر ویستی هه بوو زیږی نوی و تازه بکړیټ نه وای ده چپیټ له دوکانیکي تر زیږی نوی و تازه ده کړیټ به پاره و ده ست به ده ست و بیټ دوکه و تن .

چونکه پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموویه تی : ((لا تبيعوا الذهب بالذهب إلاّ مثلاً بمثل ، ولا تُشَفُّوا بعضها على بعض ... ، ولا تبيعوا غائباً بناجز))^(٨).

واته : زیږ مه فروشن به زیږ ئیلا به رانه ر به یه که نه بیټ ، وه با هه نديکیان له وه ی تریان زیاتر نه بیټ ، وه هی ناماده نه بوو مه فروشن به نه وه ی که ناماده یه ، واته با ده ست به ده ست بیټ و به قهرز نه بیټ .

قال الحافظ ابن حجر في "شرح صحيح البخاري" : (قوله : "الذهب بالذهب" : ويدخل في الذهب : جميع أصنافه : من مضروبٍ ومنقوشٍ ، وجيدٍ ورديءٍ ، وصحيحٍ ومكسورٍ ، وخالصٍ ومغشوشٍ ، ونقل النووي تبعاً لغيره في ذلك الإجماع)^(٩).

^(٨) صحيح البخاري رقم : (٢١٧٧) ، وصحيح مسلم رقم : (١٥٨٤).

واته : زیږ به زیږ : هه موو جوړه کانی زیږ ده گریته وه : ئه وهی که کراوه به پاره و سکه و نه قش و نیگار له سهر کیشر اویش ، چاک و خراپی ، ساغ و شکاوی ، پاک و تیکه لی ، وه ئیمامی (النووی) یه کدهنگی و کوږای زانایانی له م بواره دا باس کردووه .

وقال الشيخ محمد بن إبراهيم وابن باز وابن العثيمين وصالح الفوزان : بيع الذهب بهذه الأوراق النقدية لا يصح إلا بشرط الحلول والقبض .

واته : کړین و فروشتنی نالتون به م پاره کاغه زانهی ئیستا نادرسته ئیلا به مه رجی ده ست به ده ست نه بیته .

* كرين و فروشتن و گورينه وهى پاره به قهرز حه رامة و جوريكه له

جوره كانى ريبا خوارن :

ئه مهش له بهر ئه وهيه كه پاره حوكمى ئالتون و زيو وه رده گريت له پووى زهكات دان و ريبا و گورينه وه دا ، چونكه له سه رده مى پيغه مبه ردا (ﷺ) دينار ئالتون بووه و دره هميش زيو بووه ، بويه پاره ش حوكمى ئالتون و زيو دراوه به سه ريدا .

قال العلماء في تعريف الصرف :

(الصرف : هو بيع الأثمان بعضها ببعض)^(١٠).

ورد كرده وه :

(الصرف : هو مبادلة نقد بنقد ، وهو نوع من أنواع البيع لكنه يختص بالنقود)^(١١).

وهذا البيع يجوز فيه التفاضل و الزيادة ، أما النسيئة أو التأجيل أو التأخير فلا يجوز مطلقاً لأنه رباً ملعوناً فاعله .

قال الحافظ ابن حجر العسقلاني رحمه الله : (الصرف : دفع ذهبٍ و أخذ فضةً وعكسه ، وله شرطان

: منع النسيئة مع اتفاق النوع و اختلافه ، و هو المجمع عليه ، و منع التفاضل في النوع الواحد و هو قول الجمهور ...)^(١٢).

وقال أيضاً : (و اشتراط القبض في الصرف متفق عليه)^(١٣).

^(١٠) تيسير العلام شرح عمدة الأحكام : (٢ / ١٩٩).

^(١١) المعاملات المالية المعاصرة للشيخ خالد بن علي ، ص : (٦٢).

^(١٢) فتح الباري شرح صحيح البخاري : (٤ / ٤٨٢).

^(١٣) الفتح : (٤ / ٤٨٤).

وقال الشيخ صالح الفوزان : (الصرف : هو بيعُ نقدٍ بنقدٍ ، سواء اتحد الجنس أو اختلف ، وسواء كان النقد من الذهب أو الفضة أو من الأوراق النقدية المتعامل بها في هذا الزمان ، فإنَّها تأخذ حكم الذهب والفضة ، لاشتراكهما معاً في علة الربا ، وهي الثمنية .

. فإذا بيع نقدٌ بجنسه ، كذهبٍ بذهب ، أو فضة بفضة . أو ورق نقدي بمثله كدولار بمثله ، أو دراهم ورقية سعودية بمثلها ، وجب حينئذٍ التساوي في المقدار والتقابض في المجلس .

. وإن بيع نقدٌ بنقدٍ من غير جنسه ، كدراهم سعودية ورقية بدولارات أمريكية مثلاً ، وكذهب بفضة وجبت حينئذٍ شيء واحد ، وهو الحلول والتقابض في المجلس ، وجاز التفاضل في المقدار) (١٤).

عن أبي المنهال قال : سألت البراء بن عازب و زيد بن أرقم . رضي الله عنهم . عن الصرف ، ... فكلاهما يقول : « نهى رسول الله (ﷺ) عن بيع الذهب بالورق ديناً » (١٥).

فهذا الحديث دليل صريح على تحريم بيع عملة بعملة أخرى ديناً .

قال ابن دقيق العيد في «إحكام الأحكام» : (وهو نصٌ في تحريم ربا النسئة فيما ذكر فيه ، وهو الذهب بالورق ، لاجتماعهما في علة واحدة : وهي النقدية) (١٦).

وفي رواية أخرى : «أن النبي (ﷺ) قال : ما كان يداً بيدٍ فخذوه ، وما كان نسيئةً فردوه » (١٧).

قال الحافظ: (معنى قوله : «ما كان يداً بيدٍ فخذوه» أي : ما وقع لكم فيه التقابض في المجلس فهو صحيح فأمضوه ، وما لم يقع لكم فيه التقابض فليس بصحيح فاتركوه) (١٨).

(١٤) الملخص الفقهي : (٢ / ١٥٠ - ١٦٠) .

(١٥) صحيح البخاري رقم : (٢١٨٠ - ٢١٨١) .

(١٦) العدة في شرح إحكام الأحكام : (٣ / ٥٤٢) .

(١٧) صحيح البخاري رقم : (٢٤٩٧) و (٢٤٩٨) .

(١٨) فتح الباري شرح صحيح البخاري : (٥ / ١٩٩) .

زیاتر له عیراقدا نهم سی شیوازی ریبیا روو ددهن و له بازاره کانیدا به ناشکرا به دی ده کرین :

١- الزیادة المشروطة التي يأخذها الدائن من المديون مقابل التأجيل.

واته : نئو مه بلهغه زیاده یه که به مه رج ده گریټ و کابرای قهرز دهر له کابرای قهرزازی وهر ده گریټ له به رامبه ر دوا خستنی هیئانه وهی قهرزه که .

وهک نئو وهی که سیټک هزار (١٠٠٠) دینار به قهرز بدات به که سیټکی تر به لام به مه رجیټک کابرای قهرزازی هزار و سه د (١١٠٠) دینار بهیئیتته وه بوی له به رامبه ر دوا خستنی هیئانه وهی هزار دیناره که .

٢- بیع النقد بغيره مع التأجيل فقط دون الزیادة .

وهک نئو وهی که سیټک سه د (١٠٠) دؤلار بفروښیټ به که سیټکی تر و یه کسه ر نئو سه د دؤلاره بدات به کابرای کړیار به رامبه ر به هزار (١٥٠٠٠٠٠) دینار ، به لام کابرای کړیار دوا ی ماوه یه ک (١٥٠) هزار دیناره که ته سلیم به بفروښه که بکات ، نئو گهر چی نئو ماوه یه چند کاتر میټریکی که میښ بیټ .

جا بؤ نئو وهی نه که ونه ناو ریبیا خوار دنه وه ده بیټ هه ردووکیان پیش نئو وهی له مه جلسی کړین و فروښتنه که دا جیا ببنه وه پاره که یان ته سلیم به یه کتر بکن ، وه نئو گهر یه کیکیان بلیټ چاوه پروان بکه هه تا دهچم له دوکانه که ی دراهوسیم بؤت دینم یان دوا ی پیټنج (٥) دهقیقه ی تر وهره وه نئو نهم جوړه کړین و فروښتنه ده بیټ به ریبیا .

٣- بیع النقد بغيره مع التأجيل ومع الزیادة.

وهک نئو وهی که سیټک سه د (١٠٠) دؤلار بفروښیټ به که سیټکی تر به رامبه ر به سه دویه نجاویه ک هزار (١٥١٠٠٠٠) دینار به قهرز .

واته : نئو گهر کړین و فروښتنه که به نه قدی بیټ نئو سه د دؤلار به سه دویه نجاهه زار دیناره ، به لام نئو گهر به قهرز بیبات نئو به سه دویه نجاویه ک هزار دینار پیټی ده فروښیټ ، هزار دینار زیاتری لی وهر ده گریټ له به رامبه ر دوا خستنی هیئانه وهی سه دویه نجا هزار دیناره که .

وه ئه م شيوازه ش دوو جور ريبای له خو گرتووه :

أ / ربا الفضل : ريبای زياده ، چونکه هه زار دينار زياتری لی وهرده گريت له بهرامبه ر دوا خستنی هيئانه وهی سه دوپه نجا هه زار دينار هکه .

ب / ربا النسئة : ريبای دوا خستن ، چونکه کړين و فروشتنی پاره که به قهرز بوو .

چه ند تيبينی يه ك :

* زورینه ی هه ر زوری خه لك وا له ريبا تيگه يشتووه که له شيوازی يه که مدا پوون کراوه ته وه .

* له بازاره کانی ئه م پوژگار هدا به گشتی و له ناو بازاری پاره گوره کاندا به تايبه تی زياتر شيوازی دووه م بهر چاو ده که ویت و زورینه ی کاسبکار و کړيار و بفروشه کان تييدا ده تلينه وه و ريبا خواردن زال بووه به سه ريانه وه .

* شيوازی سی يه م زياتر پاره گوره کان تی دی ده که ون ، و هه روه ها ئه و که سانه ی که شتومه ک به دوو مه عمه له ده فروشن ، بو نمونه ئه گه ر (سه لاجه يه ك) بفروشيته ئه و ده لیت :

١ - به نه قدی به (٣٠٠,٠٠٠) دينار .

٢ - وه ئه گه ر به قهرز بيبه يت و به (قسط) نرخه که يم بو به نيته وه ئه و به (٣٥٠,٠٠٠) دينار ه .

ئه م جوړه کړين فروشتنه ش ده بيت به ريبا چونکه پيغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رمويه تی : ((مَنْ بَاعَ بَيْعَتَيْنِ فِي بَيْعَةٍ ، فَلَهُ أَوْكُسُهُمَا أَوْ الرِّبَا))^(١٩)

واته : هه ر که سيك دوو کړين و فروشتن له يه ك مامه له دا بکات ، ئه و ايان که مترينيان بو ده بيت يان ريبا ، به واتايه کی تر : بفروش ده لیت : به نه قدی به (١٠٠) دينار ، و به قهرزيش به (١٥٠) دينار ، جا

^(١٩) سلسله الأحاديث الصحيحة رقم : (٢٣٢٦) ، فائدة : للوقوف على حكم بيع التقسيط على هذا الشكل وأقوال العلماء فيه وأنه من الربا الملعون فاعلة راجع "السلسلة" : (٥ / ٤١٩ - ٤٢٧) فستجد فيه الكلام الشافي والقول الفصل في هذه المسألة .

ئه گهر کریار به (۱۰۰) دینار بیکریت که نرخه که مه که یه ئه وا دروسته ، به لام ئه گهر به (۱۵۰) دینار بیبات به قهرز ئه وا ده بیټ به ریبا .

* کریڻ و فروشتن و گورینه وه ی پاره و نالتون به (ته له فون و فاکس و ئه نته رنیټ) حه رامه و ده بیټ به ریبا ، چونکه له م حاله ته دا مه رچی (ده ست به ده ست) جی به جی نابیټ بویه ده بیټ به ریبا .

* وه پیویسته ئه وه ش بزانیټ : تاوانی ریبا و خواردنی پاره ی ریبا گه وره تر و ترسناک تره له تاوانی عاره ق و بیره و ویسکی فروشتن ! ئه ش له بهر ئه و هه موو ئایه ت و فه رموودانه ی که باس گه وره ی و ترسناکی تاوانی ده کهن وه ک له پیشه وه باسما ن لیوه کرد .

پوخته و ناوه روکی ئه م نووسراوه :

- * ریبا حه رامه و تاوانیکی زور زور گه وره و ترسناکه .
- * کریڻ و فروشتنی نالتون به قهرز حه رامه و جوړیکه له جوړه کانی ریبا خوارن .
- * گورینه وه ی نالتونی به کار هاتوو به رانبه ر به نالتونی تازه ده بیټ وه زن به وه زن و وه کو یه ک و ده ست به ده ستیش بیټ ئه گینا ده بیټ به ریبا .
- * گورینه وه ی پاره به پاره ده بیټ ده ست به ده ست و به نه قدی بیټ و نابیټ به قهرز ئه نجام بدریټ ئه گینا ده بیټ به ریبا .
- * زیاد کردنی نرخه هر شتیکی فروشراو له بهر دوا خستنی هیئانه وه ی نرخه که ی له لایه ن کریاره وه ده بیټ به ریبا .
- * کریڻ و فروشتن و گورینه وه ی پاره به پاره و نالتون به پاره به ریپگای (ته له فون و فاکس و ئه نته رنیټ) حه رامه و ده بیټ به ریبا .

=====

مالیه پوه به هه شته و وه لاله کان

walamakan.com ba8.org